

DE LINGOT

5 MEI 1955

TOEN EN NU.

HERDENKEN EN VIEREN

Soo het den Wil des Heeren
Op die tijt had gheweest,
Had ick geern willen keeren
Van u dit swaer tempeest:
Maer de Heer van hier boven
Die alle dinck regeert,
Die men altijd moet loven
En heeft het niet begheert.

„(„Wilhelmus“)

* Nu het tien jaar geleden is, dat ons land bevrijd werd, maken wij ons op om dit feit nadrukkelijker dan voorheen te vieren, zoals wij ons, wellicht dieper dan tot nog toe, zullen bezinnen over de betekenis van het offer, gebracht door de ontelbaren, gevallen in de strijd voor de vrijheid.

Het is goed, dit herdenken en het is goed, dit bezinnen. Niet op de eerste plaats omdat wij daarmee een bijdrage willen leveren tot de viering van 5 Mei, maar omwille van het onschatbare goed van de vrijheid zelf en, opdat wij samen eens zouden nagaan, wat de tien achter ons liggende jaren ons hier, in ons bedrijf gebracht hebben.

Na tien jaar zijn wij er immers weer zo aan gewend in een vrij land te leven, dat wij ons de barbaarse knechting, het mens-onwaardige regime van 1940-1945 in veel gevallen niet meer voldoende realiseren.

Wij ouderen, die het allemaal meemaakten, wij weten nog wel hoe ontzettend het was, maar reeds na enkele jaren leek het, alsof de zo duur gekochte vrijheid maar weinig gewaardeerd werd en gingen we ons weer verliezen in pietieuterigheden, brachten we weer weinig respect op voor elkaanders diepste overtuigingen.

Onze opgroeiende jeugd weet zich van de heroïsche strijd van toen weinig of niets meer te herinneren. Voor haar is het een gesloten boek en het springt dan ook niet de kostbare vrijheid soms erg nonchalant om. Vrijheid immers is niet ongebondenheid, is niet het laat-maar-gaan-idee, maar betekent vooral; als koninklijke mens innerlijk vrij te zijn, zich in vrije gebondenheid aan Kerk en Wet een alleszins menswaardig bestaan op te bouwen.

Het is goed, deze en dergelijke dingen in deze dagen te bedenken. Och nee, vooral niet om reeds lang teruggedrongen haatgevoelens weer op te wekken. Vooral niet! Dat is negativisme. Maar wel om ons positief nog eens bewust te maken van het grote goed van de Vrijheid en te overdenken wat in tien jaren bereikt werd en wat er nog te bereiken valt.

Voor ieder van ons ligt hier een taak. Voor de ouderen, met de keiharde les 1940-1945 achter zich, moet het niet zeer moeilijk zijn de Vrijheid te waarderen en er naar te handelen, in grote en in kleine dingen, in hun innerlijke, hun geestelijke leven en óók bij het dagelijks weerkerende werk.

Voor de jonge generatie bieden de komende dagen de gelegenheid zich duidelijk voor ogen te stellen, dat de Vrijheid niet maar zoiets vanzelfsprekends is, maar een heilig goed, dat slechts verworven kan worden en behouden kan blijven door oprecht en gaaf leven.

ZES KRUISEN.

Het feest der bevrijding is niet denkbaar zonder ons vooraf te bezinnen op de offers, welke de losprijs waren.

Voor ons, hier in de K.Z.M.-gemeenschap, in Dorplein vooral, gaan onze gedachten dan uiteraard uit naar die ons het naaste waren; de zes verzetsmannen, die, toen het einde van de barbarij in zicht was, vielen en die begraven liggen in het Eregraf.

„..... 5 September 1944 zal voor ons allen blijven voortleven als de bloedige dag, waarop zes jongemannen een allerwreedste dood voor het vaderland stierven. Zij vielen als slachtoffers, waardoor Dorplein voor een grotere ramp gespaard bleef. Dorplein ere daarom zijn doden!“

Zo lezen we op het eenvoudige bidprentje van deze zes, wier nagedachtenis thans ook in steen haar schone vorm heeft gekregen. 't Zijn Jan Zandvliet, wachmeester der maréchaussee, Kees Kappers, douane ambtenaar en de jonge arbeiders Theo Stevens, Antoon van der Putten en de gebroeders Leo en Martin Looymans.

Het is een droef verhaal, het verhaal van hun dood, maar het is gebouwd op een heldendom, dat grootser is, naarmate deze jongens eenvoudig waren!

Reeds vanaf 1942 vormden Jan Zandvliet en Kees Kappers een waardevolle schakel tussen de Nederlandse en de Belgische Verzetsbeweging en menig ploot, verscheidene krijgsgevangenen, Joden en andere vogelvrij verklaarden danken hen en hun helpers het leven. Meermalen werden zij trouw bijgestaan door de anderen, die deel uitmaakten van een sabotageploeg, welke voornamelijk vanuit België opereerde.

Door de afgelegen ligging van Dorplein, juist op de grens, met zijn van oudsher bestaande connecties met het Belgische grensgebied kon hier een goede verbinding met de Witte Brigade tot stand komen. Uitstekende samenwerking tussen politie, douane en de Dorpleinse vergemakkelijkte het passeren van goederen en menige onderduiker vond in het eenzame Dorplein, met zijn behulpzame bevolking, een veilige schuilplaats. Het ging prachtig daar in Dorplein en met het einde in zicht prees men zich gelukkig geen slachtoffers te moeten betreuren.

Toen kwam de vijfde September. De horden trokken terug en met hen verdwenen enkele N.S.B.'ers. Deze werden echter aan de Duitse grens teruggedrukt en bij hun aankomst in Dorplein door de hierboven eerstgenoemde verzetsmannen in verzekerde bewaring gesteld. Dit werd door 'n achtergebleven NSB'er verraden aan een inmiddels uit België per trein gearriveerde S.S.-troep, die niet verder kon, omdat de spoorlijn Budel-Weert bleek opgebroken. De troep omsingelde Dorplein en ging op zoek naar de gearresteerden en hun bewakers. Om de overige bewoners niet in moeilijkheden te brengen verscholen de verzetsmannen zich met hun arrestanten in het riet van het Ringselven. Maar ook dit werd verraden en de S.S.-ers openden geweervuur in de richting van het troepje, zodat allen wel te voorschijn moesten komen. Nauwelijks aan de wal werden de vier bewakers onmiddellijk, zonder enige vorm van proces vermoord met bajonetsteken, kolfstoten en enige gewerschoten.

De gebroeders Leo en Martin Looymans waren niet direct betrokken bij de arrestatie van de NSB'ers maar zochten, daar zij onderduikers waren en werkzaam in het verzet, bij de komst der Duitsers een schuilplaats in een ander gedeelte van het grote Ringselven. Toen na de schietpartij alles rustig scheen gingen zij terug naar 't dorp doch vielen in handen van enkele achtergebleven S.S.-ers. Zij werden naar de trein gesleept en de volgende dag vond men hun deerlijk verminkte lijken langs de spoorlijn.

De slachtoffers werden voorlopig begraven op het kerkhof te Dorplein, doch nadien overgebracht naar het Eregraf.

Het Eregraf bestaat uit een ruim

plantsoen, door de directie van de Kempensche Zinkmaatschappij beschikbaar gesteld en ingericht. Dit door sparren en ander houtgewas omzoomde plantsoen heeft in het midden een open gedeelte, waarin een vijver werd aangelegd. Tegen de achtergrond van groene sparren zes eenvoudige, wit-houten kruisen; de zes die vielen, opdat wij leven zouden!

Door de zorgen van het Monument-Comité Budel-Dorplein verrees aan de rand van de vijver een beeld in Beesel's ceramiek ontworpen en uitgevoerd door Cor van Geleuken, die hiermede een werk schiep van diepe bezonkenheid, van zo grote rust en uitdrukking, dat elke nadere aanduiding, elk opschrift alleen maar storen zou. Aldus werd 't geheel tot 'n schoon monument, een eeuwig gedenken van deze zes, opdat hun offer niet vergeefs zij!

10 JAAR OPBOUW.

Een ander aspect van de vijf oorlogsjaren in ons land, was een totaal ontredderde industrie. Ook daar, waar men niet te lijden had van het directe oorlogsgeweld lagen de fabrieken grotendeels leeg.

Zo was het ook bij ons. Tijdens de bezettingsjaren werd de productie zowel van de K.Z.M. als van de G.M.E. eigener beweging zoveel mogelijk lam gelegd. Ondanks de steeds dringender wordende eisen van de bezetter, die herhaaldelijk met het overbrengen van de installaties naar Duitsland dreigde, hield men hem aan het lijntje. Het was géén zacht lijntje overigens.

Met dat al beschikte men na de bevrijding over een heerlijk onderkomen installatie, terwijl er enorme behoefte aan zink voor de wederopbouw bestond.

Met man en macht is, ondanks alles de productie ter hand genomen en de weg, in de eerste jaren na 1945 ging waarlijk niet steeds over rozen!

Er kwamen nieuwe installaties, er werd gebroken en gebouwd; de interne organisatie werd aangepast aan moderne eisen en thans tien jaar later kan iedere K.Z.M.-werker trots zijn op een bedrijf dat door en door gezond is en nog goede beloften voor de toekomst inhoudt.

Zonder twijfel is dit in hoofdzaak te danken aan een vooruitziende modern georiënteerde leiding. Doch mogen de tot nog toe bereikte resultaten voor een beduidend deel ook worden toegeschreven aan de toewijding van alle werkers uit alle regionen.

Het zou te ver voeren in dit bestek aan alle verbeteringen en noviteiten een bespreking te wijden. Volstaan we met op slechts enkele te wijzen. Op de modernisering van verschillende installaties (o.m. de zinkovens) en hulpdiensten wezen wij reeds. Als nieuwe afdelingen kregen wij een contactfabriek, een cadmiuminstallatie, wervelovens en 'n loodchloridefabriek. 't Transport werd op moderne geest geschoeid en op sociaal terrein kunnen wij noemen 'n actieve Arbeiderskern, de oprichting van 'n Beambtenkern, de Medische Dienst, Veiligheidsinspectie. Er verrees een kerk en een moderne ontspanningszaal. Er kwamen sportclubs en er werden bedrijfsscholen opgericht. Bezitsvorming werd bevorderd door woningbouw en de verfraaiing van het dorp vindt gestaag voortgang.

Een korte, al te beknopte opsomming, waarachter een geweldige arbeid schuilt.

Tien jaar opbouw! In het bewustzijn, dat nog zeer veel werk te doen staat, mogen wij toch wél tevreden zijn. Laat ons, met Gods hulp gezamenlijk verder bouwen;

IN VRIJHEID DIENENDE!

D. R.

H.M. KONINGIN JULIANA

Neerlands' geliefde Koningin, wier verjaardag j.l. Zaterdag, in het kader van de Bevrijdingsteesten een heel apart en hartelijk karakter droeg.

Voor de naamlozen

Het was een gewone jongen
Misschien was de mond wat te breed
En de houding iets te gewongen,
Een man die het nog niet weet.

Een eenvoudige zoon van zijn vader,
Van zijn moeder en van zijn land,
Die niet wist nog: wat is er nader,
Lier of beitel, aan deze hand?

Die uit veelheid veel heeft gewogen,
Het woord was te zwaar en te groot;
Die zich koos uit vele wegen
Een weg uit... en die liep dood.

'n angstuur en heen-en-weer-loop
Werd onzekerheid tot beslist,
En een kind tusschen muur en
geweerloop

Een man die te sterven wist.

Geen beitel, geen lier was hem nader
Dan het hart onder eigen hand.
Nooit stierf er 'n vastberader
Met den blik die de blik was van
vader,
Van moeder en van zijn land.

Uit het Geuzenliedboek

Hiermede betuig ik, mede namens mijn Echtgenote, hartelijk dank aan mijn mede-arbeiders G.M.E. voor het cadeau dat mij geschonken werd bij mijn Huwelijk.

JEAN VAESSEN
G.M.E.

H.K.H. PRINSES WILHELMINA

tijdens de oorlog de ziel van het verzet. De grote Vorstin die een voorbeeld was en bleef voor allen die de Vrijheid en de Arbeid liefhebben.

IN DE SCHIJNWERPER

* Het is toch wel verheugend en een goed teken, dat vrijwel elke maand in onze Lingot feiten te vermelden zijn, welke bewijzen, dat het begrip „Trouw” in onze fabrieken geen ijdele phrase is doch met-terdaad wordt toegepast.

Geregeld immers vallen er dienstjubilea te vermelden of nemen we afscheid van werkers, die na een indrukwekkende staat van dienst het bedrijf verlaten om van een welverdiende rust te gaan genieten. Als we daarbij nog bedenken, dat het gebruikelijk is, om de dienstjubilea van onze arbeiders aan het einde van het jaar gezamenlijk te vieren zodat al te grote verbroekeling van festiviteiten voorkomen wordt, mogen we wel met recht en reden zeggen, dat er een hechte band bestond en bestaat tussen onze werkers en het bedrijf. Een band, die zonder enige twijfel uiteindelijk aan beide ten goede komt. Moge het zo blijven!

ZILVEREN DIENSTJUBILEUM DHR. JANUS VAN GILS.

Op 16 April j.l. herdacht dhr. A. van Gils — in de wandeling Janus van Gils — de dag waarop hij voor 25 jaar als leerling-electricien het domein, waar zijn vader als oven-opzichter reeds werkzaam was, binnen wandelde. De feitelijke datum lag iets vroeger, n.l. 7 April, maar de viering werd in verband met de Goede Week verschoven.

De jonge electricien liet het niet bij het diploma Nijverheidsschool maar toog aan verdere studie en dit, gevoegd bij grote toewijding en verantwoordelijkheidsgevoel wist hem de weg te openen tot de rang van employé, met de verantwoording voor een belangrijke afdeling; de werkplaats G.M.E.

Terecht kon dhr. André Dor, tijdens de gebruikelijke receptie van de jubilaris en diens Echtgenote, er dan ook op wijzen, dat een dergelijke ontwikkelingsgang voor dhr. van Gils als persoon buitengewoon eervol is en hij met grote voldoening op deze prestatie mag terugzien. Maar ook, aldus de Directeur, is een dergelijke gang van zaken voor het bedrijf bijzonder interessant, want het is toch wel zo, dat vooral de mensen die door het met het bedrijf meegroeiën — door toewijding en studiezin — de krachten blijven, waarin het volle vertrouwen kan gesteld worden.

Ook mevrouw van Gils werd gaarne in de hulde aan haar man betrokken; zij ontving van directiewege een bloemenmand, zoals aan de jubilaris de gebruikelijke enveloppe werd aangeboden.

Na de receptie werd de jubilaris door het personeel van zijn afdeling gehuldigd bij monde van dhr. A. Vos, die hem een mooi geschenk en aan mevrouw van Gils bloemen offerde. Uit woord en wederwoord bleek de

hartelijke verhouding tussen chef en personeel. Een sfeer, welke ook duidelijk tot uitdrukking kwam op de feestavond, welke de Employé-vereniging „Amicitia” dezelfde dag aan haar lid aanbood. Ook hier vele hartelijke woorden, geschenken maar vooral; een bijzonder groot aantal deelnemers en leuke sfeer! De Harmonie „Les Echos de Dorplein” bracht een serenade aan de jubilaris, die een van haar meest gewaardeerde leden is.

DHR. JEAN PEETERS; VEERTIG JAAR TROUWE DIENST.

Maandag 25 April was de dag, dat dhr. Jean Peeters — Sjengske Peeters — zeggen wij, veertig jaar aan het bedrijf was verbonden en wat de man ten voeten uit typeert; 's morgens kwam hij, zoals nu veertig jaren lang, doodgemoedereerd naar zijn werk... alsof er niets aan de hand was.

Maar er was wel iets aan de hand en al duurde het nog tot 's middags eer men vermocht Sjengske naar huis te loodsen; hij ging dan tenslotte toch maar om zich 'n „ander pekske” aan te doen.

Tegen het einde van de werkdag werd de jubilaris met Echtgenote en kinderen door de zorgen van de Garage weer binnen de fabriekspoort gebracht om in het Schaftlokaal van de werkplaats de gelukwensen van zijn huidige en vroegere collega's in ontvangst te nemen, benevens een muzikale hulde van „Les Echos de Dorplein”.

De jubilaris, die steeds een uitstekende kracht is geweest, was jarenlang monteur in de werkplaats, later voorman in de garage en bracht het tot assistent-employé en opzichter bij de Smeertechnische Dienst.

Dhr. Meyers, zijn onmiddellijke chef, huldigde allereerst de jubilaris, waarna dhr. Tölle in een vlotte speech de gevoelens der arbeiders overbracht. Een en ander ging vergezeld van bloemen en enige mooie cadeaux. Ir.

Hoyer sprak een hartelijke gelukwens uit namens de harmonie.

Met de muziek voorop ging het vervolgens naar het hoofdkantoor, waar het gezelschap werd opgewacht door de directie. Nadat nog een plechtig Wilhelmus en de Brabantonne hadden geklonken werden jubilaris en familie door Ir. Hoyer „overgedragen” aan de directie en in de receptiezaal heeft Dhr. André Dor hem op eenvoudige hartelijke wijze gehuldigd voor zijn trouw en voorbeeldige toewijding aan zijn werk en aan het bedrijf. Niet alleen bleek waardering voor het vakmanschap en de spreekwoordelijk geworden handigheid van „Sjengske”, maar uit het feit, dat hem het toezicht werd opgedragen van een zo belangrijke taak als de Smeertechnische Dienst geeft duidelijk aan, welk groot vertrouwen men in zijn toewijding en kennis stelt.

Bloemen voor mevrouw en de gebruikelijke enveloppe onderstreepten de waardering van de directie, die nog geruime tijd met de jubilaris over „vroeger” van gedachten wisselde. „Een aardige noot was dat „Les Echos” tijdens de receptie op het voorplein nog enige nummertjes ten beste gaf en afschoon voor de jubilaris en zijn echtgenote de tijd voor een idylle als „Romeo en Julia” zo stilaan voorbij is, werd dit concert toch hogelijk gewaardeerd!

Ook aan Sjengske; nog vele goede jaren!

ONZE GON VIJF EN VIJFTIG JAAR BIJ DE ZUSTERS!

„Le bien ne fait pas de bruit
Le bruit ne fait pas de bien”
(Het goede maakt geen gerucht,
de drukte doet geen goed)

Ach neen... het is niet gebruikelijk een 55-jarig dienstverband uitbundig te vieren. Het is nu eenmaal de gewoonte dit met vijftig jaar te doen en vervolgens — een uiterste zeldzaamheid overigens — het diamanten feest.

Maar vandaag moeten we toch een 55-jarige trouwe dienst in onze Lingot memoreren en onze Gon, ja Gon-van-de-Zusters even in het zonnetje zetten. En we kunnen dat niet beter doen dan letterlijk over te nemen wat een van haar vele goede vrienden ons, namens „wij allemaal”, over deze goede getrouwe schreef. Welnu:

We richten de schijnwerper op het S'ot van Dorplein, de Burcht van Vroomheid en Naastenliefde; het klooster der Eerw. Zusters „Dochters van Liefde” en zoeken de jubilarisse mej. Aldegonde Driessen; geb. 8 Febr. 1882.

„Gon” maakte een goed begin 14 Mei 1900. Vol moed en zin ging ze zich dienstbaar maken voor de Zusters

en de Cantinebewoners. Ze deed de haar opgedragen werkjes met werken-levenslust. Zorgzaam was ze voor de jongens van de Cantine. Rusteloos liep ze 's avonds rond, totdat ieder 't zijne had ontvangen. Was iemand laat — heel laat — geen nood; Gon verzorgde ook de laatste en was 's morgens weer paraat om de eersten te spijzen. („Om nooit te vergeten”, zeggen de oud-pensionarissen). Gon beleefde 't afscheid van de Franse Zusters; zag de inkomste der Liefdezuisters en zij besloot: „Ik ga zo maar door”.

14 Mei 1950 werd zij gehuldigd; zij was 50 jaar onafgebroken de Zusters een hulpe geweest. En nu 14 Mei a.s. is ze dat al 55 jaar, en daarom en ook om haar goede trouwe voorbeeld, staat er nu iets over haar in de Lingot. „Gon, je draagt niet de livrei der Zusters en toch ben je een deel van de Gemeente. Je liep blij en onbezorgd mee met de nonnen, dat was heel gewoon en wij vonden dat ook. In je hoge ouderdom was je af en toe babysitter. Hoe bestaat het. Wij hopen dat de goede God de kruik van je leven nog lang niet laat breken.

Jubilarisse en Zusters! Dorplein wenst U proficiat met dit grote feest van vandaag, uw geluk verdiend na vele jaren van gestage gemeenschapsarbeid.

„WIJ ALLEMAAL”

TOON VAN DE PUT NAM AFSCHIED.

Als je de 65 jaar gepasseerd bent en ruim 47 jaar in een en hetzelfde bedrijf je beste kunnen en kennen gegeven hebt, mag je de tijd gekomen achten van een aldus welverdiende rust te gaan genieten.

Zo dacht er ook onze Toon v. d. Put over en Zaterdag 2 April betekende voor hem de laatste werkdag in ons bedrijf want op zijn verzoek ging hij de dienst verlaten.

Dat dit zo maar niet zonder meer zou gebeuren stond vast, want Toon is en bij zijn superieuren en bij zijn collega's zowel als arbeider als mens een zeer geachte figuur. En het wil toch ook wel wat zeggen, wanneer je als monteur praktisch elke waterleiding in het bedrijf zo maar „uit je hoofd” kent. Als zodanig ben je fei-

telijk onmisbaar en het is maar goed dat Toon al jarenlang door jong en oud erkend werd als de adviseur of leiding-gebied en hij zijn ervaring graag meedeelde aan de jongeren er hen wegwijst maakte!

Tegen twaalfen groepte de hele werkplaats samen rondom Toon, maar wie het te zien was dat het toch eigenlijk niet meevalt, zo'n afscheid na zoveel jaren...

Toon ook de heren André en Fran Dor en enige employé's van de administratie en aan de werkplaats verwante afdelingen aanwezig waren nam dhr. André Dor het woord om ir hartelijke bewoordingen Toon te danken voor zijn trouwe dienst. Hij noemde de scheidende monteur eer voorbeeld voor alle makkers, vooral ook voor de jongeren voor wie hij een goede raadsman was en die van hen kunnen leren, dat het mogelijk is ruim 47 jaren praktisch zonder verlet zijn werk te doen!

Ir. Hoyer gaf als zijn overtuiging; dat Toon menigmaal erg gemist zou worden en hoopte dat hij toch nog we 'ns zou komen kijken hoe 't met a dat „jonge volkje” toch nog goed zou liggen met de leidingen.

Dhr. Steinhuis drukte eveneens grote waardering uit voor het werk en de toegewijde van zijn scheidende leiding-monteur en ten slotte sprak dhr. Vonken namens alle arbeider hartelijke woorden tot de goede werk makker, die hij het allerbeste toe wenste. Hij liet zijn woord vergezeld gaan van enkele geschenken, een pracht van een fauteuil en andere nut tige dingen, benevens rookgerei.

Met een dankwoord van Toon en een „Lang zal hij leven” was dit afscheid een feit.

Ook onzerzijds nogmaals gaarne d wens, dat Toon, die op een welbestede diensttijd mag terugzien en met trot de medaille Oranje-Nassau, welk hem wegens trouwe dienst in Novem ber 1954 verleend werd, mag dragen nog heel veel jaren mag genieten van een mooie levensavond.

In het kort

— Op 22 April j.l. overleed te Weer mevrouw Evens-Geussens, de moede van dhr. Evens, kapitein van de Maurits II. Nogmaals onze oprechte deelneming bij het verlies, dat de familie Evens trof.

— Dhr. Antoon Weegels heeft op Zaterdag 23 April zijn zilveren lidmaatschap bij de Schutterij St. Joseph gevierd. Hem werden door zijn mede-schutters een passend geschenk en veel hartelijke woorden aangeboden.

— De wintercyclus van het Cultu reel Genootschap Weert werd Dins dag j.l. in onze Ontspanningszaal besloten met het optreden van het wereldberoemde Spaanse danspaar Suzanne en José Oudeoud. Het werd een zeldzaam mooie avond.

— Bij gelegenheid van het zilveren priesterjubileum van de Z.E.H. F. Evers, leraar Bisschoppelijk College te Weert werd de Ontspanningszaal beschikbaar gesteld voor een opvoering van „Het Ontstuijme Hart” door de Jonge Spelers uit Eindhoven.

— Sinds enkele dagen zijn in onze bedrijven een groep van — voorlopi — 11 Ambonezen te werk gesteld. Wij vertrouwen graag, dat zij zich spoedig in onze contreien thuis zullen voelen.

